

Svar på fråga 2024/25:287 av Olle Thorell (S)
Trygghet på svensk arbetsmarknad

Olle Thorell har frågat arbetsmarknads- och integrationsministern om vilka åtgärder ministern avser att vidta för att stärka arbetsrätten och motverka otrygga anställningar, i syfte att minska de växande klyftorna på den svenska arbetsmarknaden. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågan.

Sverige ska ha en arbetsrätt som skapar förutsättningar för ett arbetsliv som tillgodoser både arbetstagarnas och arbetsgivarnas behov av flexibilitet, trygghet och inflytande. Arbetslivet ska också vara jämställt och fritt från diskriminering. Visstidsanställningar ger arbetsgivare flexibilitet och förmåga till anpassning efter förändringar i efterfrågan på arbetskraft. Visstidsanställningar kan också vara en väg in i arbetslivet för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, eller ännu inte har hunnit etablera sig.

I syfte att stärka skyddet för arbetstagare med visstidsanställningar har reglerna relativt nyligen ändrats.

Ändringarna var en del av det så kallade omställningspaketet som har sin grund i en överenskommelse mellan arbetsmarknadens parter på den privata arbetsmarknaden. Reglerna, som började tillämpas den 1 oktober 2022, innebär bland annat att allmän visstidsanställning har avskaffats och ersatts av särskild visstidsanställning, som övergår till tillsvidareanställning redan efter 12 i stället för 24 månader. Arbetstagare som haft särskild visstidsanställning mer än nio månader under de senaste tre åren har med de nya reglerna företrädesrätt till återanställning i ny särskild visstidsanställning. För arbetstagare som har haft tre eller flera särskilda visstidsanställningar under en och samma kalendermånad räknas tiden mellan anställningarna som anställningstid. Inom ramen för reformeringen av arbetsrätten har vidare införts en bestämmelse om att anställningsavtal avser heltid om inget annat har avtalats. Därutöver finns regler om att deltidsanställda har företrädesrätt till högre sysselsättningsgrad och att arbetsgivare har en skyldighet att lämna ett skriftligt svar om en arbetstagare begär en annan anställningsform eller en högre sysselsättningsgrad.

Jag noterar att andelen visstidsanställningar har minskat det senaste decenniet enligt Statistiska centralbyrån. Om de nya reglerna i anställningsskyddslagen har bidragit till utvecklingen

de senaste två åren, eller om det är andra faktorer som har påverkat, är för tidigt för att säga. Det finns anledning att följa utvecklingen på det här området.

Stockholm den 30 oktober 2024

Paulina Brandberg